

נושא מספר 2:

היבטים של תקשורת בדרך וסימנים מעידים

תמרורים, חוקים
וסמנים מעידים

שפת התעבורה

בכביש אין אפשרות לתקשר האחד עם השני אלא בשפת התעבורה, שהרי אין באפשרותנו לדבר זה עם זה כשאנו על הכביש.

- שפת התעבורה חייבת להיות ברורה ופשוטה, מובנת ונוחה.
- שפת התעבורה כוללת כללי התנהגות ברורים על הכביש אשר מאפשרים לנו לדעת מה מותר ומה אסור, מתי וכיצד.
- שפה זו כוללת סמני דרך רבים: תמרורים, רמזורים, סימונים וסמלים.

שפת התעבורה
תמרורים

רצפייה כוגאוו
ררר כאוו

שפת התעבורה

דוגמאות:

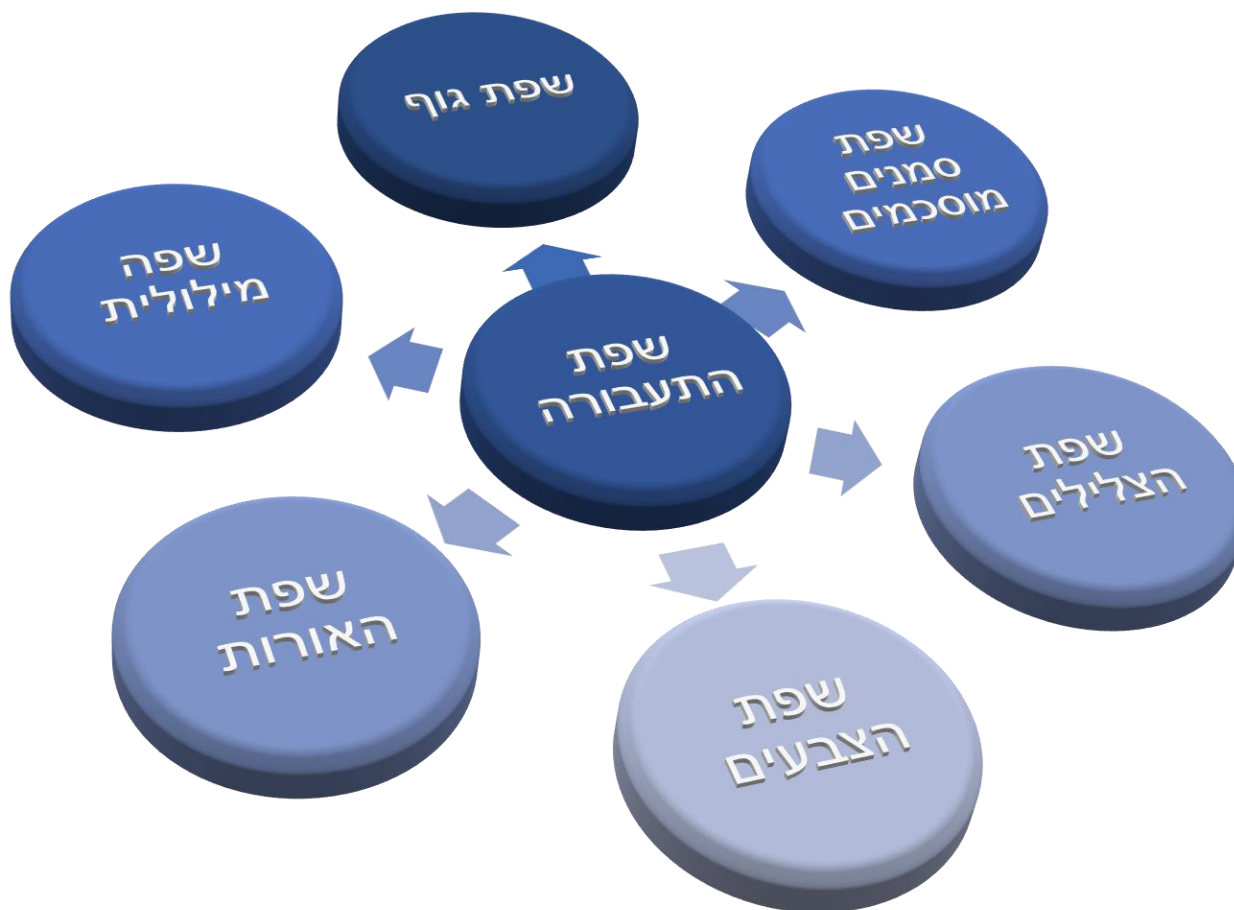
- כאשר אגיע לצומת וארצה לפנות לנתיב השמאלי אפעיל את המחווך השמאלי וכך ידעו שאר הנהגים מה כוונתי לעשות.
- כאשר סמני הכביש צבועים בכתום נדע כי יש עבודות בכביש ועל כן יש להיזהר.

שפת התעבורה
נתיב

רפ'יה כוידאו
נתיב כוידאו

שפת התעבורה מכלול

שפת התעבורה
משתנה

ד"ר פיה כויבאו
ד"ר צ'ון כ'ון

מדרג הציות

שוטר

רמזור

תמרור

חוק

שפת התעבורה

1. שפת גוף: תנועות ידיים ו/או הבעות פנים.

לדוגמא: שוטר מכוון תנועה.

רוכב אופניים המאותת מעזרת ידיו.

אנשים המבקשים לעצור 'טרמפ'.

2. שפה מילולית, בדיבור או בכתב.

לדוגמא (כתב): שלט המודיע על עבודה בכביש.

שלט המודיע על שנוי בהסדרי תנועה.

שלט המודיע על כניסה ליישוב.

לדוגמא (דיבור): שיחה בין הולכי רגל.

קבלת הוראות משוטר.

מבנה לוח התמרורים

- תמרורי אזהרה והתראה.
- תמרורי הוריה.
- תמרורי זכות קדימה.
- תמרורי איסורים והגבלות.
- תמרורי תחבורה ציבורית.
- תמרורי מודיעין והדרכה.
- רמזורים ותמרורי בקרת נתיבים.
- סימון על פני הדרך.
- תמרורים באתר עבודה.
- נספח: סמלים.

שפת התעבורה

3. שפת סמנים מוסכמים: תמרורים

התמרורים מהווים חלק בלתי נפרד מתקנות התעבורה והחוק מחייב לציית להם.
התמרורים נחשבים לשפה בין לאומית.

שפת התעבורה

רוב התמרורים מחולקים ל-3 סוגים: משולשים – תמרורי אזהרה, להזהיר את הנהג ולהכין לבאות. לדוגמא: אזהרה לפני מפגש מסילת ברזל. עגולים – תמרורי הוריה, עשה (כחול) או אל תעשה (אדום).

לדוגמא: אין כניסה (אל תעשה), כניסה לרכב מנועי בלבד (עשה).

מרובעים – תמרורי מודיעין, מטרתם העברת מידע. לדוגמא: מעבר חציה להולכי רגל לפניך.

סמנים על פני הדרך – נחשבים גם כן תמרורים

לדוגמא : קו הפרדה בן נתיבים, מעבר חצייה, שפת מדרכה וכו'

שפת התעבורה

4. שפת האורות:

הגדרות:

- זמן לילה – רבע שעה לאחר השקיעה עד רבע שעה לפני הזריחה.
- זמן התאורה – זמן לילה או זמן שיוצר שדה ראייה ירוד (מזג אויר לא טוב, גשם, ערפל)
- אור גבוה – מאיר ל-100 מטרים לפחות. מפעילים בחושך כאשר אין רכב מלפנים.
- אור נמוך (חזית) – מאיר את הדרך ל-30 מטרים.

שפת התעבורה

4. שפת האורות:

 אורות רכבי בטחון: אור כחול/ כחול-אדום – משטרה.

אור אדום – מד"א, כיבוי אש.

אורות בדרך: רמזורים (נחשבים לחלק ממערך התמרורים).

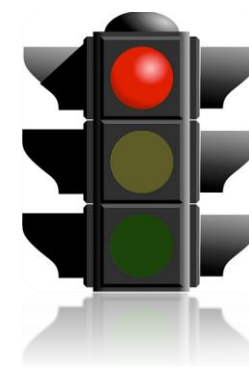
אורות כלי רכב: איתות בפנסים – הודעה על שינוי כיוון.

אור בלימה אחורי(אדום) – מעיד על עצירת הרכב שלפניך.

אור לבן אחורי – בעת נסיעה לאחור של הרכב (רוורס).

אורות אופניים – מחזירי אור על הדוושות, אורות חישוק גלגל,

פנסי אופניים.

מבוע צ'ריק
תמוריס?

צ'פ"ה כויבאו
צ'חצ' כאן

שפת התעבורה

4. שפת האורות:

אורות מהבהבים: אור רכב בטחון מהבהב - לפנות את הדרך.
רמזור צהוב מהבהב - אזהרה כללית/ מעבר
חצייה להולכי רגל.
שני אורות איתות מהבהבים - נהג במצוקה.

תאונה - אי ציור
צרטמזר

צצפ'יה כויצאו
צחצ כאן

שפת התעבורה

- איתות: בכל פנייה או סטייה ישנה חובה לאותת באמצעות המכוון בזמן סביר על מנת שכל עוברי הדרך יבחינו בו.
- כאשר האיתות אינו תקין ניתן לאותת באמצעות היד.
 - כאשר מבחין הנהג בנוהג אחר מאותת לא יסמוך עליו.

שפת התעבורה

עמעום: כיבוי אור גבוה והפעלת אור נמוך.
יש לעמעם כאשר:

- ישנו אור גבוה המסנוור את הנהג הבא מהכיוון הנגדי.
- כאשר אורות גבוהים גורמים לסנוור נהג הנמצא מלפנים באמצעות המראות.
- כאשר הרכב נמצא בעצירה.

שפת התעבורה

רמזורים

רמזור הולכי רגל:

- אדם אדום עומד – אין לחצות.
- אדם ירוק הולך – ניתן לחצות.

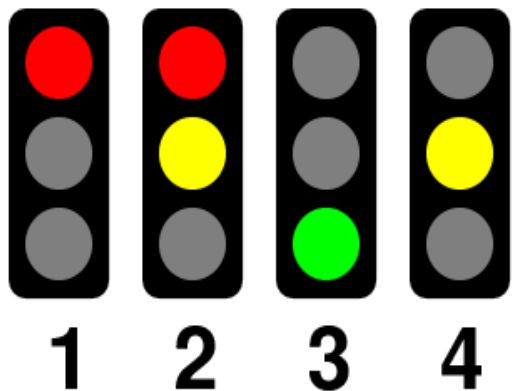

שפת התעבורה

רמזור לנסיעת רכב:

- אדום – עצירה מוחלטת, אין להימצא בצומת.
- אדום וצהוב – עצירה מלאה, הרמזור עומד להתחלף לירוק, יש להתכונן לנסיעה.
- ירוק – ניתן לחצות את הצומת.
- ירוק מהבהב – יש להתכונן לעצירה.
- צהוב – הרמזור עומד להתחלף לאדום, יש לפנות הצומת במהירות.
- צהוב מהבהב – מערכת רמזורים מקולקלת, יש לנהוג על פי התמרורים (או על פי הוראות השוטר במידה ויש כזה).

סדר הופעת האורות
ברמזור לכלי רכב:

דריסה על מעבר החצייה

- יפתח רפפורט, ילד בן 8 שהיה בדרכו לכיתה נדרס למוות מטרים ספורים מבית הספר (ספטמבר 2014).
- יפתח הגיע ברגל לבית הספר ונדרס בעת שחצה מעבר חציה בחניית האוטובוסים במתחם.
- הורים לתלמידים בבית הספר טענו כי התריעו רבות והבהירו לנהגי האוטובוס לנהוג על פי הכללים ועל אף שה'כתובת הייתה על הקיר' התרחשה התאונה.
- נהג האוטובוס הורשע על פי הודאתו בגרימת מוות ברשלנות ואי מתן זכות קדימה להולך רגל במעבר חצייה.

דיווח חדשות

שפת התעבורה

5. שפת הצלילים

רעש כלי רכב בדרך: מידת הרעש של כלי הרכב יכולה לידע את משתמשי הדרך על התקרבות כלי רכב.

צפירות רכב בטחון: מלווה את האורות המהבהבים של רכב הביטחון, יש לפנות הדרך.

צלצול אופניים: משמיע קול שונה מכלי רכב ממונעים.

זמזום במעברי חצייה: מסייע להולכי רגל כבדי ראייה לדעת מתי ניתן לחצות את הכביש.

זמזם אחורי: מודיע בכלי רכב גדולים (משאיות, אוטובוסים) על נסיעה לאחור של הרכב.

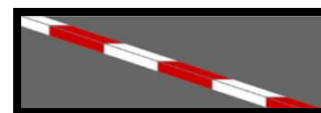

שפת התעבורה

6. שפת הצבעים: לצבעים יש משמעויות שונות, חלקם באורות צבעוניים וחלקם על התמרורים או על הכביש ושפת המדרכה.

אדום: סכנה, אזהרה כללית ושאר איסורים.

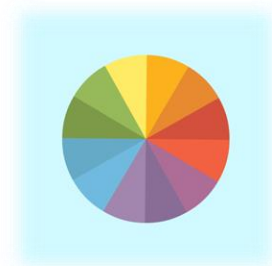
לדוגמא: צבע אדום מתמרורי האיסור, אור אדום ברמזור האוסר לעבור, שפת מדרכה הצבועה באדום ולבן ואוסרת

את החנייה.

צהוב: התראה וסימן להאט.

לדוגמא: רמזור צהוב המורה להתכונן לעצירה, שלטים על רקע צהוב המורים על שינויים בדרך, קו גדול בכביש.

הכניסה אסורה לרכב
שאורכו מעל 12 מטר

ممنوع الدخول لمركبته
طولها يزيد عن 12 متر

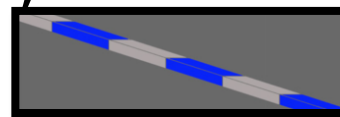
Entry Prohibited to
Vehicles Measuring Over
12 Meters in Length

שפת התעבורה

ירוק: לדוגמא: רמזור המודיע על אישור למעבר, תמרורים המציינים מידע או מרחק מישובים.

כחול: לדוגמא: אור משטרה מהבהב, תמרור הוריה 'עשה', שפת מדרכה בכחול ולבן.

לבן: לדוגמא: תמרורים על הכביש: פס הפרדה, חצים, סימון מקומות חנייה (או איסור חניה) וכו'

רמזור קצר
כמעבר וחציה

רפ"ח כובא
רפ"ח כאן

סימנים מעידים

➤ "סימנים מעידים" הם תופעות, התרחשויות או מצבים בדרך המלמדים את הנהג או רומזים לו בזמן אמת שעלול להתפתח מצב חירום אפילו לכדי תאונה. על הנהג לעבד מיד את המידע שקיבל ולפעול בהתאם.

➤ אחת הסיבות למעורבותם הגבוהה יחסית של בני נוער בתאונות דרכים היא חוסר יכולתם לאתר ולזהות את "הסימנים המעידים" הניכרים לפניהם. מפני ש"תפיסת הסכנה" שלהם (היכולת לאתר, לזהות או לחזות מצבים מסוכנים על הכביש) עדיין אינה מיומנת.

סימנים מעידים

- היכולת לזהות מבעוד מועד את "הסימנים המעידים" היא מיומנות הנרכשת לאט, ורק לאחר שהנהג החדש רכש מיומנויות שליטה בסיסיות ברכב. המדריך הטוב ביותר של הנהג הוא ההתנסות בנהיגה, שכן המשוב שהוא מקבל על נהיגתו משפר את יכולתו לחזות מצבי סכנה.
- חוסר יכולתם של נהגים צעירים כמוך לזהות את "הסימנים המעידים" טומן בחובו את רוב הטעויות המביאות לידי תאונות: טעויות בקשב, חיפוש חזותי ומהירות גבוהה יחסית לתנאי הדרך.

סימנים מעידים

תפיסת הסכנה

"תפיסת סכנה" היא יכולת "לקרוא את הדרך" או "מודעות למצבים מסוכנים". הערכת מצבי סיכון כוללת את ראיית הסכנה, את הערכתה ואת הידיעה מה לעשות כדי להימנע ממנה. היכולת להעריך סימנים מעידים קשורה לארבעה כישורים המעורבים בתהליך:

1. גילוי סכנה פוטנציאלית
2. הערכת האיום והיכולת להתמודד מולו
3. בחירת הפעולה הנדרשת
4. ביצוע הפעולה

כלים לזיהוי הסימנים המעידים

- **הדרך:** הדרך יכולה לתת לנהג מידע רב: צומת, מעגל תנועה, מדרכה, סימון בשולי הדרך, בור שנפער או מעברי חצייה. כל אחד מאלה הוא מוקד להתייחסות שברוב המקרים מחייב פעולה כגון האטה, עצירה, האצה או פנייה. כמו כן נהוג לחלק את הדרכים לעירוניות ולא-עירוניות.
- **הסביבה:** נהיגה בערפל, בחושך או בגשם מחייבת פעולות כגון הדלקת פנסי ערפל, הפעלת מגבים או האטת מהירות.
- **רכבים אחרים בדרך:** על פי רוב אינך לבד בדרך. סביר להניח שנהגים נוספים יחלקו את הדרך עמך. אם אורות הבלימה האחוריים של הרכב שלפניך נדלקים באור אדום, עלייך להבין מיד שהרכב מאט (בולם).

כלים לזיהוי הסימנים המעידים

- **משתמשי דרך אחרים - הולכי רגל**: קבוצת אנשים המתקרבת למעבר חצייה, ילדים המשחקים עם כדור במגרש סמוך, ילד המתקרב לשפת המדרכה בין מכוניות חונות - כל אלה צריכים לשמש לך מקור להתייחסות ולקבלת החלטות.
- **תמרורים**: התמרורים הם "השפה המשותפת" לכל משתמשי הדרך, והם מספקים מידע חיוני לקבלת החלטות שיטתית ושקולה.

סימנים מעידים דוגמאות

הסימן	משמעותו	נהיגה והתנהגות בטיחותית נדרשת
רכב לפניים מאותת שמאלה.	מתכוון לפנות או לשנות נתיב.	להישאר מאחוריו עד שיבצע את הפעולה.
רכב לפניים שנוסע בנתיב ימני ומאותת ימינה.	מתכוון לפנות ימינה.	להישאר מאחוריו עד שיבצע את הפעולה. במידה ויש יותר מנתיב אחד והעקיפה מתאפשרת יש לעקוף.
פנסים אדומים הנדלקים באחורי הרכב שמלפנים.	משתמש בבלם.	להסתכל במראות ולבלום בהתאמה לבלימת הרכב שמלפנים.
פנסים לבנים הנדלקים באחורי הרכב שמלפנים.	נוסע או מתכוון לנסוע לאחור.	לא להתקרב אליו.
מכונית עוצרת בצד ימין.	כוונתו לא ברורה, ייתכן שמישהו עומד לצאת מהרכב.	האטה תוך תשומת לב רבה, במידת האפשר עקיפה במרחק דלת נפתחת לפחות.
רכב עומד בצד הדרך עם פנסים מהבהבים ו/או משולש.	תקלה ברכב.	עקיפה זהירה תוך חיפוש הולכי הרגל (נהג ונוסעים) סביב הרכב.
מכונית עומדת כשתא המטען שלה פתוח.	אנשים פורקים או מעמיסים מהרכב.	עקיפה זהירה תוך חיפוש הולכי הרגל המעמיסים או פורקים.

סימנים מעידיים דוגמאות

הסימן	משמעותו	נהיגה והתנהגות בטיחותית נדרשת
רכב נוסע מזוגג.	הנהג אינו שולט ברכב שליטה מלאה (עיסוק בנייד, נהג שיכור וכו').	שמירת מרחק והימנעות מלעקוף אותו. ניתן לנסות לצפור לו כדי להעירו.
צפירת אזעקה של רכב הצלה.	רכב הצלה בדרכו.	לסטות לצד הדרך ולפנות לו מקום.
שיירת כלי רכב ממול כאשר אחת מאותת שמאלה.	הרכב מתכוון לעקוף.	סטייה ימינה במידה האפשר והאטה.
הנהג ברכב שמלפנים מסמן בידו.	איתות במקום מכוון הכיוון (ייתכן שהתקלקל).	להתייחס לרכב כאילו הוא מאותת.
מטען רופף ברכב שמלפנים.	עלול להישמט.	יש להתרחק מהרכב ולנסות לסמן לו כי המטען רופף.
פנסי החזית של הרכב ממול מהבהבים.	אני או אחד הרכבים הסמוכים נוהג באור גבוה.	לבדוק האם אני הוא המסנוור, אם כן יש לעמעם אורות מיד.

סימנים מעידיים
עבודות ככ"ש

צב"ה בוגדאוו
צח"ב כ"ח

זהו את הסימנים המעידים

- אין צורך בחיבור לרשת האינטרנט
- יש לחלק את הכיתה ל-4 קבוצות.
- כל קבוצה בתורה צופה בסרטון. במהלך הצפייה יופיעו מספר סימנים מעידים.
- הקבוצה אשר תזהה יותר סמנים מעידים היא המנצחת.

מנצ'ו את
הסימנים המעי'ים 4
צצפ'יה כויב'ו
זח'ז כ'ון

מנצ'ו את
הסימנים המעי'ים 3
צצפ'יה כויב'ו
זח'ז כ'ון

מנצ'ו את
הסימנים המעי'ים 2
צצפ'יה כויב'ו
זח'ז כ'ון

מנצ'ו את
הסימנים המעי'ים 1
צצפ'יה כויב'ו
זח'ז כ'ון

מבדק עצמי

❖ לפניכם קוד QR. סרקו את הקוד באמצעות המכשיר הסלולארי* וענו על השאלות.

❖ כדי לערוך מבחן כיתתי ניתן ללחוץ על סמל ה-QR במצגת, הבחינה תפתח על גבי דפדפן המחשב.

* ניתן להוריד אפליקציה לסריקה באמצעות חיפוש בחנות האפליקציות של מכשירכם.